

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050. — nočna 2996. 2994 in 2050

SLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Vsak po svoji moči

Italijanski zunanji minister Grandi je v Berlinu. Tudi Mussolini sam bi se bil rad odzval Brünningovemu vabilu. Prilikel bi bil rad z letalom »najsolidnejše konstrukcije«, da bi v Berlinu obdvovali italijansko tehniko. Tam bi stopil na balkon palače nemškega kanclerja, da bi stegnil desnico v rimljanski pozdrav stotisočeri množici hitlerjevcev, jeklenih čelad, vsem Viljemovim služabnikom od Ludendorfa do generala Seekta, ki v brezdelju pričakujejo kralja Matjaža, in zaklical bi jim v pristni nemščini — Mussolini se s svojim znanjem nemščine rad ponaša: »Deutschland, erwache! In množice bi po fašistovski odzdravili in navdušeno vzklikale: »Duce, duce! Nemčija bi se bržkone zopet znašla, pred očmi bi ji zopet zablistel lesk božjega poslanstva nemškega naroda, znašla bi se v okovih železne discipline, ki bi jo duce vrnil Nemčiji, kjer si jo je izposodil in prinesel v Italijo. Nemčija bi zopet korakala. To bi bilo kolosalno! Toda duce, ki ima nenavaden strah pred ogromnimi masami ruskega naroda, bi pred usodnim poveljem za odhod napravil še kratek skok v Moskvo, da se sporazume s Stalinom za zadnji udar proti ognilišču Evrope. Potem bi zavržalo po vsej Evropi, vstal bi nemški Napoleon, tudi ta bi bil italijanske krvi kakor prvi, in masčeval bi Nemcem in Italijanom krivični Versailles ter odprl zaklade, na katerih sedi »stara skupulja Francije« izginil bi koridor, Poljska, morda tudi Češkoslovaška, Jugoslavija, med Italijo in Nemčijo bi se razdelile francoske kolonije, izginile bi seveda tudi reparacije.

Toda to so samo načrti, res napoleonski načrti, ki bi jih mogel izvesti edino drugi Napoleon, toda le z napoleonsko armado in v napoleonskih časih. Resničnost je vse drugačna. Mussoliniju, ki bi se res rad ganil iz Rima, so njegovi svetovalci odsvetovali pot v Berlin. Mesto v Berlin se je oddeležilo na agitacijsko potovanje v Neapelj, kjer je imel sila klavernih nagovorov o liri, ki jo že dalj časa trese neka sumljiva mrzlca. Državni obračun izkazuje, da po prvih treh mesecih skoro milijardo primanjkljaja, brezposelnost štejejo že na 800.000, radi 15-odstotnega zvišanja carin se je vse življenje v državi podražilo, trgovinska bilanca izkazuje za september kar prebitok; toda celotni promet (uvoz in izvoz) je v teku prvih devetih mesecev tega leta padel od 22 milijard v lanskem letu na 16 in pol milijarde, to se pravi, da Italijani čedalje manj uvažajo, ker radi bede vedno manj konsumirajo in tudi manj proizvajajo za izvoz. Da zavaruje liri, je bil Mussolini prisiljen povišati carine in s tem silno zadeti nemški izvoz. Grandi je šel v Berlin, potem ko so se razbila pogajanja s Francijo za pomorski sporazum, ki ga finančno izčrpana Italija krvavo potrebuje, in je šel po vodi fašistični up glede novega posojila.

Kaj naj torej prinese odrešilnega predstavnika fašistične ture, napitnjene od bobnečih fraz in samih obljub, finančne pomoči potrebni Nemčiji? Foerster je nekje zapisal, da rabi današnja Nemčija, ki še vedno živi s predvojno miselnostjo in se ni nič naučila od strašnega poraza, vselej nekoga, ki jo od časa do časa uspa v predvojni sen, da v njem ugleda nekdanjo veličino nemškega naroda: Nemčija ne misli realno in se mora vselej na nekoga naslanjati, ki vzbuja upe v nekdanjo slavo. In to znajo izvrstno italijanski diplomati. Diplomatska zgodovina uči, da so na Nemce vselej učinkovali italijanski diplomati s svojim spontanim nastopanjem, ker znajo s tako prirojen pretkanostjo svoje resnične načrte zakriti. (Rimskega dopisnika nekega uglednega nemškega lista je n. pr. tako navdušil Mussolini, ker je prvotno odpovedal svoj obisk v Neaplju z motivacijem, da neapelski župan preveč razpiplje z denarjem za to slovesnost, da je takoj prikazal Mussolinija berlinskimi bravcem na večer Grandijevega prihoda kot silno varčnega državnika! V resnici se je Mussolinijev obisk kljub temu vršil.) Popolna razorožitev na suhem, pariteta na morju, črtanje reparacij, revizija mirovnih pogodb, to so znane vabe, na katere Mussolini tako vztrajno lovi Nemce. Morda bi bili Nemci že zgrabili zanje, da jim Mussolini ni s svojim nepričakovanim nastopom proti Anshlusu odprl ter jim povedal, da si on prav tako malo želi združeno Nemčijo, ki bi segala do Brennerja in Trbiža, to je v resnici do Jadranskega morja, kakor Francozi ali Jugoslavlani.

Nemci so uvideli, da jih Mussolini rabi le za to, da izvajajo pritisk na Francoze, kakor oni na drugi strani pritiskajo na Francoze z grožnjo, da se priključijo Italiji, da od njih izvajajo čim več koncesij; ako bi se Mussoliniju posrečilo, sporazumeti se s Francozi, bi tudi Nemce pustil na cedilu. Nemcem je doslej ta igra več ali manj uspela, ker so postali v zadnjem času zelo previdni. Iz previdnosti so tudi zamenjali dosedanjega poslanika v Rimu Neuratha, ki je bil znan kot filofašist, s Schubertom, ki je iz Stresemannove šole. Mussolini si je s svojim podpohovanjem Nemčije le odtujil Francoze, med tem ko se mu ni posrešilo pridobiti Nemcev.

Nemški tisk se za Grandijev obisk ne navdušuje posebno, ako izvzamemo hitlerjevske liste, ki vidijo v njem »prvi korak v pravcu zunanje politike, kakršno si želi Hitler ter jo pobilja centrum in socialna demokracija«. Celo nacionalisti opozarjajo javnost, naj po izkušnjah, ki jo je imela Nemčija z Italijo glede Anshlusa, ne pričakuje od berlinskih razgovorov nikakih senzacij, in poudarjajo, da ni Grandijev obisk naperjen proti francosko-nemškemu sodelovanju!

Po povratku iz Berlina odide Grandi v Washington. Hitlerjevi upajo, da se bo italijanski zunanji minister v Ameriki zavezal za nemško

Laval je uspel v Washingtonu

Amerika se odpove nadaljnim intervencijam v Evropi

Paris, 26. okt. V tukajšnjih političnih krogih so splošno mnenja, da je Laval v Washingtonu v glavnem uspel. Komunique, ki je bil izdan po razgovorih, ne omenja vprašanja jamstva in varnosti, ki ga je sprožil francoski predstavnik v Ameriki; to se pravi, da Amerika ni hotela prevzeti novih obvez glede zaščite miru z razširjenjem Kellogovega pakta. Tega tukaj tudi nihče ni pričakoval, ker niso razmere v Združenih državah še tako zrele, da bi se mogla sedanja ali katerakoli druga ameriška vlada obvezati, da svojo silo uporabi za to, da se kršilec miru prisili k mirovanju in takoj kaznuje. To bi pomenilo direktno posegati v evropske zadeve in tega današnje ameriško javno mnenje še ne dopušča. Laval je to zahtevano stališče iz taktičnih razlogov, da na ta način Ameriko, ki noče zajamčiti Franciji varnosti v Evropi, prisili, da popuсти v vprašanju razorožitve in ne zahteva od Francije, da svoje meje odpre sovražnikom. Temu dosledno se je morala Amerika tudi odpovedati nadaljnjim intervencijam v Evropi na škodo Francije in njenih zaveznic, to je novim pobudam glede nemških reparacij. Sklenjeno je bilo, da po enem letu stopi zopet v veljavo Youngov načrt, to se pravi, da se moratorij ne podaljša. To je velik francoski uspeh. Ako bo hotela Nemčija podaljševati moratorij, se bo morala pogajati direktno s svojimi dolžnicami, v prvi vrsti s Francijo in njenimi zaveznicami. To ne bodo več postavljene pred dovršeno dejstvo, kakor se je to zgodilo v primeru Hooverjevega moratorija. Tudi sklep, naj se ohrani zlata podlaga denarja, odgovarja francoskim željam, ker so Angliji po polomu funta šterlinga pričeli s hudo ofenzivo proti zlatu in se še danes prizemajo za dvojini, zlati in srebrni standard.

Oficielni komunike

Washington, 26. okt. Skupno izdani komunike o razgovorih med Hooverjem in Lavalom navaja uvodoma tradicionalno prijateljstvo obeh držav, med katerima ni nobenih spornih točk, navaja dalje številne uspehe skupnega prizadevanja za

mir, med temi tudi Kellogov pakt in dolžnost vseh državnikov, da ne smejo zanemariti nobenega sredstva za praktično kooperacijo za blagostanje na vsem svetu. Oba državnika sta odkritosrčno razpravljala o gospodarskem položaju in o vzrokih, ki motijo mednarodni gospodarski mir. Tako sta razpravljala o problemih razorožitvene konference, o mednarodnih dolgovih, o stabilizaciji valut itd. Nobeden od obeh državnikov ni nameraval, da bi za svojo vlado dosegel kakšne obvezne formule, temveč je vsak hotel s pojasnili omogočiti uspešno delovanje vseh. Kar se tiče meddržavnih dolgov, sta si pridržali obe vladi pravico samostojnega sklepanja v primeru, če bi se pred potekom moratorijskega leta moralo skleniti novo pogodbo, zakar pa bi morale dati iniciativno prizadevanje evropske države v okviru dogovorov, ki so obstojali pred 1. junijem 1931. Posebno skrbno sta državnika razpravljala o metodah za obnovo gospodarske stabilnosti in zaupanja, pri čemer se je posebno poudarjalo, kako potrebna je stabilna valuta, predvsem pa ohranitev zlatega standarda v obeh državah. Radi kratkega časa ni bilo mogoče formulirati definitivnih programov. Vendar pa sta oba državnika v pravilni luči videla pravo naravo vseh finančnih in gospodarskih problemov, in dobro razumevanje obeh državnikov lahko pripomore k temu, da se bodo pota za pomožne akcije vlad izravnavale.

Nemški upi na ameriški diktat Franciji - izjavljene

Washington, 26. okt. tg. Zadnji govor Hooverja in Laval je trajal tri ure. Le težko sta se zedinila za besedilo skupnega komunikeja. Ko je Laval zapustil predsednika, je bil zelo resen in ni dal nobenega pojasnila. Ko je nato sledil sprejem časnika, je Laval izjavil, da je očaran radi gostoljubnosti in prijateljskega občevanja s Hooverjem. Srečen je, da Amerika tako zelo goji tradicije skupne preteklosti.

V političnih krogih trdijo, da je zmagovalo staro ameriško stališče, da se Amerika ne vmešava v evropske zadeve. To je zmaga Francije, ki

bo omajala tudi bodoče izglede Hooverja pri zopetni volitvi ameriškega predsednika prihodnje leto. Govori se, da je Hoover izrecno izjavil šestim vodilnim ameriškim bankirjem, da nima za seboj kongresa in da mora položiti orožje. Laval je na koncu rekel doslovno: »Tu se ne more ničesar opraviti. Evropa si mora pomagati sama.« Laval je nocoj opolnoči odpotoval iz Amerike na ladji »Ile de France«.

Komentarji ameriških listov

Washington, 26. okt. AA. Casopisje je v splošnem sprejelo komunike o uspešnem zaključku razgovorov med Lavalom in Hooverjem z zadovoljstvom.

New York, 26. okt. tg. Sestanki Laval in Hooverja bodo povzročili v ameriškem kongresu znatne debate. »New York Times« poročajo, da je Laval takoj ob početku naglašal težkoče evropskega gospodarstva. Hoover je nato sledeče preciziral ameriško stališče: Dolžnost Francije kot najmočnejšega naroda v Evropi je, da razčisti vse evropske probleme v svrhu politične in gospodarske stabilizacije. Amerika bo ostala še nadalje neinteresirana pri političnih vprašanjih Evrope, dokler vprašanja ne bodo povzročila vojne nevarnosti.

Ameriški komentarji v listih skušajo pokazati, da konferenca ni ostala brez uspeha. »Herald Tribune« piše, da realni politiki smejo upati. Dosegel se je tudi sporazum posebno o veliki nalogi ohranitve zlatega standarda in o tem, da se ostali svet vrne k zlatemu standardu. »New York Times« izjavlja: Ker se ni mogla skleniti pogodba radi pomanjkanja parlamentarne podpore, se je sestanek obeh državnikov moral omejiti samo na prijateljsko izmenjevanje mnenj.

Na dnevju, ki ga je priredilo francosko poslanstvo, sta se še enkrat sestala Laval in Borah. Oba sta se končno poslovila kot najboljša prijatelja in Borah je obljubil, da bo resno uvaževal Lavalove povabila, naj pride v Francijo.

Grandi v Berlinu

Malo zanimanja za obisk italijanskega ministra

Berlin, 26. okt. AA. Grandijev obisk v Berlinu v političnih in gospodarskih krogih ni povzročil tolikšne radovednosti kakor obisk Laval in Brianda, kar je popolnoma razumljivo, če upoštevamo dejstvo, da pogajanja med Grandijem in Brünningom v glavnem zavise od razgovorov, ki jih vodita predsednik francoske vlade Laval in predsednik Zedinjenih držav Hoover. Včeraj se Grandi in Brünning nista niti trenutek oddaljila od splošnih vprašanj ter sta določila podlago za današnje razgovore. Brünning se je včeraj razgovarjal z Grandijem o splošni politiki, o reparacijah, o razorožitvi in o italijansko-nemških gospodarskih odnosih.

Paris, 26. okt. AA. Iz Berlina poročajo, da je imel italijanski minister za zunanje zadeve Grandi danes dopoldne razgovor z državnim ministrom Groenerjem. Po tem sestanku je Grandi odšel v palačo predsednika nemške republike, kjer ga je sprejel Hindenburg.

Sprejem pri Hindenburgu

Berlin, 26. okt. tg. Danes dopoldne je predsednik republike Hindenburg sprejel italijanskega

zunanjega ministra Grandija. Takoj potem pa je državni kancler dr. Brünning popeljal gosta v spremstvu državnega tajnika Bülowa, nemškega poslanika v Rimu Schuberta, italijanskega poslanika v Berlinu Orsini-Baronija in nekaterih drugih zastopnikov zunanjega ministrstva na izlet z avtomobilom v Potsdam. Popoldne ob 5 se je potem začela v zunanjem ministru velika politična konferenca, katere so se udeležili tudi nemški in italijanski stvarni referenti.

Preden je Grandi obiskal Hindenburga, je podal časnika izjavo: »Spoštovanje, ki ga zahteva od vsega sveta Hindenburgova zgodovinska osebnost, nudi nam vojakom in frontnim bojevnikom priliko, pozdraviti obenem tudi hrabri nemški narod.« Dalje je Grandi izjavil, da je zelo zadovoljen s svojim berlinskim potovanjem. Naglašal je posebno, da se je, odkar sta dr. Brünning in dr. Curtius obiskala Rim, posebno okrepilo pristrčno sodelovanje med Italijo in Nemčijo, kar smatra za neobhodno, važen in srečen moment za sodelovanje vseh držav in narodov ne samo v Evropi, temveč tudi na vsem svetu.

Pametni nasveti Madžarski

Zveza narodov svetuje Madžarski gospodarski naslon na sosednje države

Budimpešta, 26. okt. I. Današnji listi z največjim zanimanjem komentirajo poročilo finančnega odbora Zveze narodov, ki je imel nalog proučiti položaj Madžarske. To poročilo je bilo pred par dnevi podpisano in predano proračunskemu odboru madžarskega parlamenta v Budimpešti. Vsebinsko poročila še ni bila objavljena za javnost, toda nekateri listi trdijo, da imajo izvirne informacije in poročajo, da so delegatje Zveze narodov Madžarski predlagali, naj se tekom prihodnjih mesecev pomiri s sosednjimi državami in naj z njimi načne posebno vsa gospodarska vprašanja, ki so enako pereča za vse države Srednje Evrope. Poročilo Zveze narodov predlaga dalje, naj Madžarska pogumno

tezo o reparacijah, ko je celo njegovo glasilo »Giornale d'Italia« napovedalo, da je Italija pripravljena glede reparacij iti še dalje kakor Hoover z moratorijem. Toda te želje prihajajo post festum. Hoover se je namreč Lavalu že odpovedal vsaki iniciativi v zadevi reparacij. Prepozno je prišel Grandi v Berlin, prepozno prispe v Washington. Povsod so ga prehitevali predstavniki Francije, ki si utirajo pot z resničnimi mirolojubnostjo in tudi z zlatom, ki je za časa današnjih težkih finančnih kriz najbolj učinkovito sredstvo v zunanji politiki. Fašistični Italiji, ki vodi zunanjo politiko v duhu znanega »Sacro egoismo« in ni v stanu razen obljub drugim ničesar nuditi, nihče na svetu več ne zaupa. Mussolinijeva politika nima realne zaslombe, zato je obsojena na neuspeh.

vstopi v krog srednjeevropskih držav, posebno kar se tiče gospodarske politike, ker bo potem lahko računala na izdatno finančno pomoč od strani Zveze narodov. Poročilo bo pred objavo še pretreseno na zasedanju Sveta Zveze narodov tekom meseca novembra, nakar bo uradno izročeno madžarski vladi z željo, da se po njem ravna, oziroma da pošlje svoje predloge.

Jugoslovanska verbalna nota v Sofiji

Belgrad, 26. okt. I. Današnje »Vreme« poroča iz Sofije, da je naš kraljevski poslanik na sofijskem dvoru dr. Aleksander Vukčević v soboto obiskal zunanjega ministra, ter mu predal verbalno noto, v kateri se naštevajo vsi vpadi na jugoslovansko-bolgarski meji, ki so jih od meseca julija dalje vršili bolgarski četaši. Jugoslovanski poslanik je bolgarskega zunanjega ministra opozoril, da jugoslovanski zunanji minister dr. Marinković z veliko pozornostjo opazuje vpade bolgarskih četašev na jugoslovansko ozemlje in da bo eventuelno pristiljen napraviti tozadevni predlog na prihodnjem zasedanju Zveze narodov. Bolgarski zunanji minister je predstavitel našega poslanika vzel na znanje in v svojem odgovoru, kakor piše »Vreme«, podčrtal, da se na teritoriju Bolgarije ne nahajajo nikakoli četaši in da torej po njegovem mnenju ne more biti več govora o vpadu četašev iz Bolgarije na jugo-

Mirovna svečanost v Vatikanu

Rim, 26. okt. tg. V smislu napovedi v zadnji encikliki je prišel papež včeraj v cerkev sv. Petra, da tam prosi za omiljenje socialne stiske v vseh državah. Diplomatski zbor, ki je akreditiran pri Vatikanu, se je te cerkvene slovesnosti udeležil polnoštevilo, samo španskega delegata ni bilo. Množice so viharno pozdravljale papeža. Papež je bral tiho mašo in se govori, da so dostojanstveniki, ki so stali v bližini papeževega prestola, videli, da so se očala sv. očeta orosila s solzami. Zato je množica tem bolj pristrčno pozdravljala papeža, ko je zapuščal cerkev.

Prememba vaških imen

Belgrad, 26. okt. I. Predsedstvo ministrskega sveta je podpisalo naredbo, s katero se spremenijo imena nekaterih vasi v kranjskem okraju in sicer vasi: Hrib, Dunaj, Kras in Laško se bodo sedaj združile v Bukovico, vas Dobroslovica se združi z vasio Podlonk in se imenuje odslej Podlonk, nadalje se združita vasi Griva in Skovine ter dobita ime Skovine, vasi Ravne, Crna in Dragobaček, se združijo z vasio sv. Lenart in bodo odslej nosile ime sv. Lenart, nadalje se združi vasio Smoljeva z vasio Martinj vrh, ki se imenuje odslej Martinj vrh, vas St. Mohor, Bezovnica se združi z vasio Zabrekne in se odslej imenujejo te vasi skupaj Zabrekne. Vas Drazgoše pri Cerkljici in vas Drazgoše na Pečeh, se združita in nosita odslej skupno ime Drazgoše.

Iz prometne službe

Belgrad, 26. okt. I. S kraljevim ukazom je postavljen Branko Poljak za prof. v V. položajni skupini, za svetnika v gradbenem oddelku prometnega ministrstva v 7. položajni skupini. Za pristava in šefa sekcije za vzdrževanje proge Zidani most je imenovan Karel Vladinšek, v 6. položajni skupini je postavljen za šefa postaje Podravska Slatina Rudolf Brajdič, v 7. položajno skupino je pri prometnem oddelku postavljen Viljem Novak.

Atentat na bolg. fin. ministra

Sofija, 26. okt. AA. Večerni listi poročajo, da so pri izhodu na postaji Zimnica streljali na vagon bolgarskega finančnega ministra Stefanova. V vagonu se je nahajalo vse ministrove spremstvo. Kroglja je razbila okno na vagonu ter se med glavama finančnega ministra in narodnega poslanca Corbe Gijeva z velikim treskom zarila v vagonsko steno. Sofijska policija je uvedla takoj preiskavo.

Smrt matere - mučenice

Mati † Ferdinanda Bidovca umrla

Reka, oktobra.

Dne 15. oktobra ob 5 zjutraj je umrla, od srčne kapi zadeta, mati pokojnega Ferdinanda Bidovca, Antonija Bidovec, roj. Vianello. Bolehala je že dolgo na srcu, posebno močno pa jo je potrla pred letom tragična smrt sina Ferdinanda, ki je bil obremenjen z Milošem, Valenčičem in Marušičem ustreljen na Bazovici. Bog ji je dal čakati na zemlji tolažbo, da je videla še novo mašo sina Ivana in prvo sv. obhajilo dveh najmlajših hčera-dvočletno točno pomlad, zdaj pa jo je poklical k večnemu plačilu. Dala je življenje enajsterim otrokom, katerim je ob skrbni vzgoji dajala sama zgled krščanskega življenja. Bila je tudi včlanjena v slovenski Marijini družbi v Trstu. Še dan pred smrtjo je bila v cerkvi pri sv. obhajilu, ki ga je pogosto prejemala. Bila je stara komaj 47 let. Pogreb je bil v petek 16. oktobra ob četrti na pet popoldne. Udeležila se ga je velikanska množica ljudstva iz vseh delov mesta, da je tako izkazala sočutje materi-trpinici. Med množico so bili raztreseni neogibni bataljoni policijskih agentov.

Tudi ura pred fašistično sodišče! Kakor smo že svojčas pisali, je bil kmet na Bukovem, Peter Šorli, obtožen zaničevanja fašistovskega znaka zato, ker se je pri montaži novih vojnoodbojninskih zvonov slučajno tako primerilo, da ura bije na liktorski znak. Obtožena sta bila tudi dva fanti, ki sta delo izvršila. Zadeva je bila 5. oktobra pred goriskim tribunalom v drugi instanci. Ker so izvedenci izjavili, da se zvon ni dal drugače zasakati,

ko prav tako, je bil tribunal v zadregi: oprostitev bi pomenila blamažo za denuncijante in glavne priče proti obtožencem; eden je tenente milice, drugi brigadir orožništva. Obsodba bi izzvala rekurz in blamažo za tribunal. Tako so našli »zlati« srednji pot: iz zagate: zadevo so odstopili izjemnemu sodišču v Rimu.

Rešen iz tržaške ječe

Rakek, 26. oktobra.

Iz tržaških zaporov se je danes vrnil Bogomil Lasič, železniški uradnik v carinski agenciji na Rakeku, ki so ga Italijani 30. avgusta aretirali v Postojni, o čemer je »Slovenec« tedaj poročal. Omenjenega dne je šel Lasič službeno v Postojno. Ko je v obračunskem oddelku opravil svoje posle, se je podal v mesto. Toda nedaleč od postaje so ga aretirali. Par dni je bil zaprt v Postojni, nakar so ga odpeljali v Trst, kjer je prišel v roke komisariju cav. Pavazzini, ki je znan iz procesa proti Bidovcu in tovarišem. On je namreč tedaj vodil preiskave.

Dan na dan je okušal vse prijetnosti moderne torture — izpraševanje po 5 do 6 ur skupaj. Tudi batin ni manjkalo. Iz kvesture pa so ga izročili v sodniške zapore, kjer je prebil šest tednov v celici, v kateri je bil zaprt pokojni Miloš. Se, ko se je za zadevo zavzelo naše zun. ministrstvo in naš konzulat v Rimu, so Lasiča izpustili. Ko so ga peljali proti jugoslovanski meji, so ga imeli uklenjenega prav do Postojne; menda se ja niso bali, da bi jim nazaj ušel?

Tekoči Pixavon,
čudovito, kot zlato
čisto milo
za pranje
las za blondinke.
Pixavon dobi se sedaj
tudi v formi Shampoo-a.

Vode naraščajo

Ljubljana, 26. okt.

Deževje, ki se je pričelo včeraj, je postalo danes še močnejše, in je danes deževalo, kakor bi bilo iz škafa. Stari izkušeni ljudje napovedujejo zgodnji sneg. Vse reke in potoki so močno narasli. Najbolj kritičen je položaj na Ljubljani, kjer bi utegnili voda mnogo škodovati raznim regulacijskim delom, ki še niso vsa prekinjena. Zlasti bi bilo nerodno za novi čevlarski most, kjer bi voda mogla odnesti mnogo lesovja.

Tvrda Dukič je imela letos mnogo sreče z vremenom, ker ni bilo nobene povodnji ali večjega deževja. Tudi jesensko deževje je letos nastopilo pozneje. Zatovalnica v Trnovem še zdrži Ljubljano. Toda Gruberjev prekop je skoro poln in voda drvi z velikimi valovi. Čeprav je struga Gruberjevega prekopa že polna do vrha, da že skoraj nič več ni videti škarpe, vendar voda še narašča. Kakor kaže, bodo morali zatornico na Ljubljani nekoliko odpreti. Nevarnost povodnji je tudi drugod, zlasti močno narašča Sava.

Pri Ježici je Sava močno narasla ter nosi mnogo vejčja. Zlasti se Sava močno zaganja v breg pri Stožicah. Dosedaj pa še ni napravila nobene škode ter zaenkrat tudi tam ni nobene nevarnosti.

Tudi iz notranjskih krajev nam poročajo, da tam vode močno naraščajo, vendar kakšne večje nevarnosti ni.

Ljubljana še ni stopila čez bregove

Ljubljana, 25. okt.

Papirnica v Vevčah nam je sporočila, da tam še ni nevarnosti za povodnj. Voda je 1,32 m nad ničlo, to je le malo nad normalo. En jez na Fužinah je povsem odprt, drugi pa do polovice spuščen. Nevarnost bi nastopila, če bi voda še naraščala. Do sedaj Ljubljana še ni stopila čez bregove.

Žganje umorilo 7letnega fantka

Belgrad, 24. oktobra.

Pretekli četrtlet zvečer se je v družini zasebnega uradnika Gjorgja Jovanovića zgodil tragičen slučaj. 7 letni Jovanovičev sinček Jova, ki je hodil v prvi razred, je bil sam doma, ker sta oče in mati odšla v mesto. Vrnila sta se še le okrog 11 zvečer. Na svoje veliko začudenje sta našla starša malega sinčka ležati na tleh nezvestnega. Metal se je po tleh in iz njega je dišalo po žganju. Starša sta ugotovila, da je mali Jova našel za omaro steklenico močnega žganega žganja, katero je pil do nezvesti. Izpil je iz steklenice 150—200 gramov.

Ko so videli, da je deček pijan od žganja, so ga položili v posteljo, da se prespi. Toda njegovo stanje se je med spanjem poslabšalo. Čez deset ur je začel obračati oči in hropeti. Sedaj so se starši

še le zavedli, da je dečkovo stanje nevarno. Brž so ga odnesli v sanatorij, kjer so storili vse, da ga rešijo, toda zaman. S težavo se jim je posrečilo, da so ga spravili k zavesti in mu podaljšali življenje za nekaj hipov. Dobival je injekcije s kofeom. Vendar je kmalu umrl.

Ko bi bili starši pijanega fantka takoj oddali v bolnišnico, bi mu bili tu izprali želodec in okrevati bi bil. Tako pa je umrl zaradi zastrupljenja krvi, ledvic in oslabelosti srca.

V tem slučaju je zanimivo, kako je 7 letni otrok mogel popiti toliko žganja, in tako močnega. Znano je, da otroci, ko prvič dobe žganje v usta, takoj izpljujejo, ker jih žge po nežnih sluznicah in zapira sapo. Ta fantič pa je pil in pil. To je znamenje, da je 7 letni otrok bil žganja že vajen, da ga je pil, dokler ga ni sedaj umorilo.

Največja potresna opazovalnica na Balkanu

Nov observatorij v Belgradu

Belgrad, v oktobru.

Lep solnčni popoldan je. V mestu sredi vsakodnevne vrveže in neznozne prašine se razveseliš lepega dne bolj kot drugje in če je ta dan še nedelja, si ga dvakrat vesel. Takoj imaš v glavi polno načrtov.

Moja pot je bila usmerjena proti Staremu Djermu in še naprej — do novega potresnega observatorija. Gradbena dela so skoraj pri kraju in da že montirajo krasne in najmoderneje potresne aparate, ki bodo mogli zanašati najmanjše tresljaje zemeljske oble. Visoko na griču, ki je viden iz vseh kotov prestolnice mesta, se svetijo okrogle, svinčene strehe novega observatorija v odlesku jesenskega solca. Deset stebrov stoji tam. Ločene so od drugih na veliko daljavo, tako da ne bodo aparati izpostavljeni niti najmanjšim motnjam prometnih sredstev.

V Starem Djermu so hiše nizke in zamazane. Gostilne so glasne in polne delavstva, znamenje, da smo čisto v delavski četrti, nakar te spominjajo tudi številne fabrike, ki stojijo na okrog. Od tu pelje majhna pot čisto do observatorija. Za tabo so že male kočice, ki sprčujejo silno budo in siromastvo ljudi, ki jim je dano, da tu stanujejo. Čez dalje bliže prihajaš novim stavbam, ki tvorijo prav harmonično enoto, grajeno v najmodernejši arhitektonski zamisli.

Novi belgrajski observatorij bo največji ne samo v naši državi, marveč edini te vrste na vsem balkanskem polotoku. Po svoji sijajni konstrukciji in po izbranosti aparatov se bo mogel kosati z vsemi evropskimi. Obsegal bo deset objektov, napolnjenih z najraznovrstnejšimi aparati, s katerimi bo mogoče zaznati gibanje ozvezdja zlasti naše najbližje sosedne lune, kretanje naše zemlje in centre vsakega, še tako malega zemeljskega potresa.

Osnrednji dve stavbi tvorita meridijanska kroga, večjega in manjšega. Obe stavbi imata okrogle, premikajoče se strehe s primernimi odprtini na vse štiri dele neba. Strehi sta svinčeni in se dasta vrtiti na močnem škripčevju. V večjem meridijanskem krogu je že instaliran nad deset metrov visok teleskop, s katerim se bo dalo opazovati tudi najmanjša ozvezdja, določiti njih gibanja in matematično dognati njih mesta v nebesnem krogu. Konec teleskopa bo možno ob jasnih nočeh potisniti skozi odprto kupole in potem mehanično obračati na vse strani. V manjšem meridijanskem krogu umešajo sedaj nekoliko manjši teleskop, ki pa ravno tako pomenja silno važen aparat, ki se ga bodo posluževali v drugi vrsti. V ostalih po-

slopih bodo nastavljeni drugi aparati, zlasti seizmografi, ki bodo stali v večni službi zemeljskih potresov. Na glavnem posloju, kjer bo nameščena potresna opazovalnica, stojijo preproste pa značilne besede: »Omnia in numero et mensura« — vse v številkah in merah.

Gradbena dela pri observatoriju vodi ministrstvo za zgradbe samo, dočim so vsa druga dela pod večjim vodstvom priznanega našega astronoma, vseučiliškega profesorja dr. Miskovića. Dela so v zadnjem času zelo napredovala, tako da bodo vse stavbe v najkrajšem času pod streho, medtem ko po že dograjenih stavbah instalirajo vse aparate, ki so bili dosedaj v zasliki opazovalnic v Deligradski ulici in katere je naša država še nakupila.

Ta observatorij bo brez dvoma eden največjih ponosov naše države. Upamo tudi, da bo tako lepo in strokovnjsko urejena naučna institucija našla in vzbudila veliko zanimanja po sosednih državah, s čemer bo postala slavna in znana tudi drugod.

Prostor, kjer stoji danes novi belgrajski observatorij, pa ima poleg drugih ugodnosti predvsem tudi to, da stoji visoko dvignjen nad silno ravan Srema, Bačke in Banata, na mestu, kjer je nebesni svod silen v svoji dimenziji.

Pozno je že bila ura, ko sem se poslovil od poslopij novega observatorija. Tam nad Sremom, visoko gori v oblakih je lebdela silna krvavordeča solnčna obla in metala nad vso pokrajino zadnje svoje pozdrave. Pred menoj je ležala prestolnica, vsa že v polmraku, obdana od dveh mogočnih voda, ki se v ostrem kotu stikata druga v drugo...

Hrastnik

Vodovod. Gradnja vodovoda, ki se je pričela meseca julija t. l., hitro napreduje in so že pri stekalnici. Videti je, da bo delo v naslednjem roku dogotovljeno. — Tako bo dobil slednjič Hrastnik nepotrebno pitno vodo.

Nezadostna razsvetljava. Več pasantov se pritožuje, da je na glavni ulici rudniške kolonije temno, tako da se spotikajo ob gričke in razkopanine, ki so ostali še nepopravnani od zadnjega razkopavanja za vodovod. — Upamo, da bo nedostatek odpravljen, predno si kdo izvine nogo ali pa se mu primeri še kaj hujšega.

Demontaža žičnice. Demontaža žičnice, ki jo je rudnik uporabljal za prevažanje zaispa, je toliko napredovala, da so podri že en oporni stolp na separacijskem prostoru. Delo pri demontaži takega stolpa je zelo nevarno in zahteva mnogo pazljivosti, da se ne primeri kakšna nesreča.

»Orglec v jami »Kapelica«.

polagoma izginja v temini. Brez močne vrvi ali lestve je dostop nemogoč. Ko nas je prišla manjša družba tja ogledati si to dolenjsko postojnsko jamo, o kateri se je pred kratkim šele razvedelo, da vsebuje prekrasne kapnike in jezera, so na prošnjo tamošnjih posestnikov, zlasti pa lastnik svetla, na katerem se jama nahaja, g. Stangelj Janez, posestnik v Jami, v dobri četrt uri prinesli k jamskemu vходу tri dolge lestve, katerih eno so uprli od ene stene do druge, a dvojne skupaj zvezane lestve pa so spustili v dno. Ko so vse v naglici še dosti dobro pritrčili, smo odšli po zibajočih se lestvah, oboroženi z lučmi in foto-aparati v črno zevajočo prepad, kakih 20 m globoko. Z nami so šli tudi posestniki Suštaršč Alojzij, Matija Kočvar in Irt Miha, ki so že bili v jami, da so nam bili vodniki.

Z mešanimi občutki smo zavili najprvo v veliko dvorano, ki se nahaja desno od dna. Dohod je še dosti dober, čeprav se je treba spustiti po zadnji plati v jamo. Pa je ta mali trud takoj plačan. Takoj si v velikanski kameniti dvorani, katere strop, vse preprežen s kapniki najrazličnejših vrst, se boči nad nami, na sredi pa se dviguje kupola. Dvorana sama bi bila prilično tako velika kakor presbiterij kapitelske cerkve v Novem mestu. Na eni strani visi od stropa velik krasen kapnik, ki ima obliko velikanskega cerkvenega lestence. Ponekod imaš vtis, kakor da stojiš pred tajinstveno zaveso, katere ne moreš odgrniti in

Šmihelski gasilci črpajo vodo iz jame.

smrtjo nedolžne, domače živali. Sodni dvor jim pohvalo izreka in željo, da naj še nadalje tako zvesto in udano varujejo svojo čast in čast lovske zakonov. Psi pa so krivim spoznanji in še ostrejši kontumace naj jim bo v pokoro in trdo in mrzlo ležišče v vseh urah pozimskih, dokler jim polbožanje ne odkupi grešnih dejanj.

S to modro, salamonsko sodbo je bilo zadosteno pravici in z zadovoljstvom v srcih se je ljudstvo razšlo in vrnilo na svoje domove.

Redka lovska sreča

Celje, 26. okt.

G. Gustl Gradišer, vrtnar v Celju, je imel v nedeljo na lovu izredno srečo. Na lovišču v Petrovčah, ki ga ima v zakupu lovski konzorcij Zalec, sta se spravila v družbi z g. Kalanom, trgovcem v Celju, nad fazane. G. Gradišer je ob tej priliki ustrelil zelo lepega fazana, ki pomeni izredno zanimivost, ne samo za lovce, ampak tudi z ornitološkega stališča. Ima lepo snežnobeλο glavo, po truplu je posejanih vmes med ostalo perje precej belih peres, prav lepo je okrašen tudi rep z enim belim peresom. Zanimivo je tudi, da nimajo noge običajne barve, ampak so tudi skoro popolnoma bele.

Vprašanje je, ali je fazan plod križanja, kakor meni njegov lastnik, ali pa je to pojav albinizma. Fazan je pa tudi ne oziraje se na to izrednost, zelo lep eksemplar. Ker je srečni lovec svojo žrtev pogodil tako lepo, da ni nikjer raztrgana, ga je poslal v Ljubljano tvečki Herfort nagačiti. Zeleti bi bilo, da bi prišel eksemplar v Narodni muzej v Ljubljani.

Koštrun pred poroto

Št. Jernej, 26. oktobra.

Bridka in tragična smrt ubogega koštruna, katero je tudi »Slovenec« beležil, je bila vzbudila v tukajšnjih krogih veliko ogorčenje in enodušno zahtevo, da morajo nesrečni povzročitelji smrti pred lokalno sodišče, da tam pravica presodi in oceni njihova grešna dejanja.

In res, v izogib linčanju in nelegalni ljudski sodbi, so se povzročitelji udano podvrgli splošni zahtevi in se pretekli teden, skupno s sodnim dvorom, zbrali k izrednemu zasedanju.

Sodni zbor, sestojč iz lokalnih časnikaarjev, časnikaaric in novičarjev, je pod predsedstvom gošpe Brzovjavke najprvo zaslišal uboge lovce, a žal njihovih govorov in zagovorov ni nihče razumel, ker so, po stari navadi, govorili v svoji klasični lovski latinščini. Vsi poslušalci so zmajevali z glavami in celo zapisnikarji, zaradi neznanja jezika, njihovih govorov niso mogli dostojno beležiti.

Po brezplodnem zasliševanju lovcev, so prišli na vrsto kužki, ki so tudi sodelovali pri tej bridki tragediji. Pa so morali živalice zaslišati posamezno po domovih, kajti vsled kontumace, ki že od 20. maja traja, jim je delokrog majhen in zgornost, zaradi nagobčnikov, zelo omejena. Na pritisk palice so kužki skesano priznali, da so baš oni nesrečno smrt koštruna zakrivali, ko so ga v brezmejni krvoželjnosti, po gorjanskih strminah podili in nad Kartuzijo pletersko pahnili v grozni prepad...

Po tej grozni izpovedi si je sodni zbor pretrgal oblačila in gošpe Brzovjavke je vstala in razglasila razsodbo: »Lovci, ki vsi skrušeni sede tu pred nami, so nedolžni in nekrivi spoznani nad

Jezero smrti

Kakih petnajst kilometrov od kraja Calta-girone v Siciliji se nahaja v gorski kotlini malo jezero. Na potnike, željne prirodnih krasot, ne more napraviti posebnega utisa, kajti obale jezera nudijo žalosten pogled praznote, opustošenosti in puščave. Daleč na okoli ni videti živega bitja, niti človeka, niti živali. Na bregovih tega jezera tudi ne rastejo nikake rastline; niti drevesa, niti grma, niti trave ni videti. Vsi, ki se približajo minejskemu jezeru —

Novi prefekt najvišjega apostol. sodišča. Sv. oče papež je imenoval kardinala Bonaventuro Cere-ttija za prefekta Signaturae apostolicae, najvišjega papeževskega sodišča.

Čudne skrbi poslancev

Splošna denarna kriza ni prizanesla niti igralnicam v Franciji. Obiskovalci francoske riviere ne zapravljajo več ogromnih vsot kakor nekdanj za zelenim stolom. Tako so največje francoske igralnice Aix les Bains, Deauville, Biarritz in druge imele letos komaj eno petino dohodkov v primeri s prejšnjimi leti. Mnogo manjših igralnic je moralo že prenehati z obratovanjem in tudi ostale bodo morale slediti, kar bo razen par brezvestnih bankirjev gotovo vsak pošten človek z radostjo pozdravil.

Grandi, italijanski zunanji minister se je v nedeljo pripeljal v Berlin, kjer ima važne sestanke z nemškimi državniki. Za varnost njegove osebe so podvzeti taki koraki kakor za nobenega vladarja. Cete detektivov stoje ob progi od Milana do Berlina.

Koliko nesreč, koliko samoumorov, koliko družinskih tragedij, koliko izgubljenih eksistenc bi bilo manj, če bi res zaprli te brloge pregrehe, zločinov in razuzdanosti. Pa so se nedavno zbrali vsi poslanci in senatorji iz okrajev, kjer obstojajo te igralnice in sklenili, da se takoj po vrnitvi predsednika vlade iz Amerike podajo k njemu z zahtevo, da naj se znižajo davki in državne takse. Ze sedaj je javnost vstala proti temu in ožigosala poslance, ki tako umevajo svoje dolžnosti do svojega okraja in družbe in upanje je, da bo njihov nastop ostal brez uspeha.

Sprejemanje zlata na pariškem kolodvoru. V francosko prestolico se dnevno zbirajo zaloge zlata iz vseh delov sveta. Celo doslej tako prevežna Amerika je prišla v stiske, ker so Francozi zahtevali svoje zlato. Dnevno prihajajo iz Amerike pošiljke zlata v Francijo.

kakor se imenuje — so posvečeni smrti. Dostikrat se zgodi, da si kaka žival hoče pogasiti žejjo z jezersko vodo, pa kmalu pogine skrivnostno in iznenada. Seveda je ta skrivnost jezera ljudem, ki prebivajo v okolici znana. Zato se skrbno čuvajo njegove bližine.

Pred tisoči leti se je v bližini jezera nahajala naselbina Minae. Stare pravljice vedo povedati, da so v onih časih svečeniki boga Jupitra, ki so takrat izvrševali tudi dolžnosti najvišjih sodnikov, vsakega zločinca peljali na obrežje in je moral na njihovo povelje piti. Kdor bi se potem vrnil v mesto, bi s tem dokazal svojo nedolžnost, v nasprotnem pa je bil njegov zločin dokazan. Svečeniki pa so najbrže vedeli za skrivnost, kajti piti jezersko vodo je isto kot piti najhujši strup. Zato se tudi nikdar ni zgodil slučaj, da bi se kak zločinec vrnil. Zato so v onih paganskih časih tudi mislili, da je bilo zadoščeno pravdi.

Moderna znanost je odkrila vzroke tega pojava. V sredini jezera je močan izvir ogljikove kisline. Na površju vode se zato zbirajo strupeni plini, ki so težji od zraka. Ti strupeni plini uničijo vsako živo bitje v vodi in na obrežju.

Pred par tedni je neki kmetovalec iz ene bližnjih vasi kopal sebi vodnjak. Ko je izkopal kakih dvanajst metrov globoko, je naletel na precej močan izvir tekočine, za katero se je dognalo, da je precej čist petrolej. Dasiravno ni dosegel kar je hotel, je vendar lahko zadovoljen, kajti njegovo posestvo so za drag denar odkupili in hočejo sedaj črpati petrolej, ki ga je tam najbrž v obilni meri.

Oče s 15 sinovi

V svoje rojstno mesto v italijansko provinco Aleksandria se je nedavno vrnil človek, katerega pojav je vzbudila ogromno zanimanje in je o njem kmalu govorilo celo mesto. Spremljala ga je soproga in petnajst sinov, katerih

Zetev brezposelnih. Bedo brezposelnega delavstva in njihovih družin predločuje slika: ko so kmetovalci že pobrali krompir in druge pridelke, so se cele trume brezposelnih delavcev s svojimi ženami in otroci razkropile po poljih v bližini mest. Pobi rajo, kar je ostalo, da se s temi ostanki vsaj parkrat nasitijo.

najstarejši ima 15 let, najmlajši pa komaj par tednov. Giuseppe de Carlini — tako se imenuje srečni oče — pa je pri vsem tem star šele 39 let.

Giuseppe je bil rojen v bližini Tortone kot sin siromašnega vrtnarja, katerega žena je imela malo kramarijo. Imel je še štiri brate in eno sestro. Ziveli so v zelo siromašnih razmerah. Mali Giuseppe je kazal izredno nadarjenost za tehniko. Njegov oče je delal od zore do mraka, štedil pri vsakem griljaju, pogosto sploh ni jedel, samo da je mogel dati na stran, kolikor je bilo potrebno za podpiranje nadarjenega dečka v šoli. Tako je šlo do 14. leta. Mali je obiskoval obrtno šolo in se prav dobro učil. Potem pa so poslali vsa sredstva. Dečko ni obupal. Sklenil je izseliti se v južno Ameriko in na lastno pest poskusiti srečo v tujem svetu. Le s težkim srcem je oče dal dovoljenje svojemu ljubljencu. Najprej je bil Giuseppe pomožni sluga v neki trgovini, pozneje pa sel in prenašalec privatnih nučnih sporočil. Prihranil si je nekaj denarja in si kupil motorno kolo, da je lažje in hitreje opravljal to službo. Ko si je dovolj prihranil, je prevzel malo trgovino in se s svojimi dvajsetimi leti oženil. Dobra žena mu je pridno pomagala, trgovina je napredovala in vedno bolj je Carlini razširjal delokrog svojih poslov. Povsod je imel srečo in njegovo napredovanje je bilo naravnost čudovito. In ravno tako čudovita je bila točnost,

Pretirana štednja in gospodarska kriza

V angleških časopisih čitamo sledeč proglas:

»Če bi vsak mož in vsak mladenič v Angliji kupil navaden žepni nož za pol krone (približno 35 Din), bi jednaka industrija zaslužila nad 2.700.000 funtov šterlingov in bi

»Tudi princeze morajo znati kuhati!« je izjavila švedska princeza Ingrid ter vstopila v gospodinjstvo šole č. sester. Poleg kuhanja mora opravljati tudi vsa druga dela bodoče dobre gospodinjke, kar bi priporočali tudi mnogim našim mladim in »modernim« gospodičam.

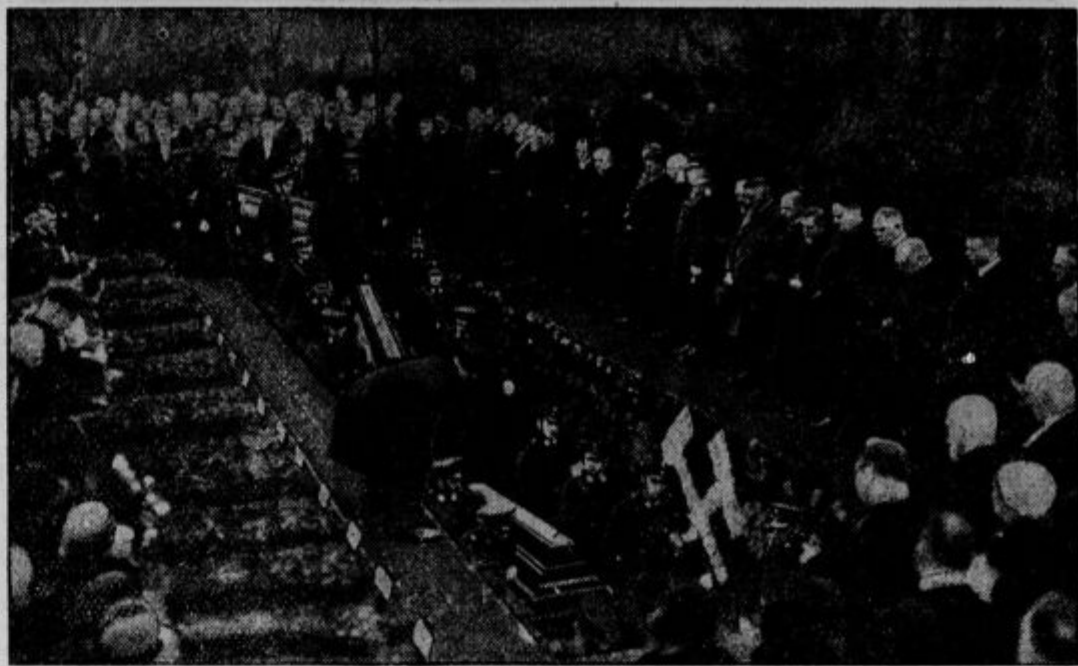
bila rešena velikih težav, s katerimi se bori sedaj.

Ce bi vsak gospod kupil domačo kravato za tri šilinge (ca. 40 Din), bi galanterijski trgovci zaslužili 3 milijone funtov.

Ce bi si angleške žene in dekleta nabavile vsaka po en žepni robček za 3 pence (10 Din), bi to napravilo za tekstilno industrijo nad en milijon funtov (približno četrt milijona dinarjev) izkupička.

Industriji in trgovini bi bilo s tem pomagano, brezposelnost bi padla.

Po celem svetu se danes čuje pritožbe, kako slabo gredo posli. Bilo je tega dovolj tudi v starih, dobrih časih, vendar so takrat pritožbe bile deloma upravičene, ker je manjkalo gotovine. Danes pa se zdijo te pritožbe nerazumljive — tako pišejo angleški listi.

Pogreb smrtnih žrtev rudniške nesreče.

V Sodingenu pri Herne na Vestfalskem so pokopali v skupni grob 17 žrtev rudniške nesreče na cehi »Mont Cenise«.

tako pripoveduje sam, »s katero me je moja draga in hrabra žena vsakoletno obdarila s sinom.« Danes ima v Buenos Airesu deset velikih palač, velika posestva in bogastva. Je največji trgovec z mesnimi izdelki in ima 35 podružnic v raznih krajih Amerike. Predseduje mnogim trgovskim družbam in ga štejejo med najbogatejše ljudi v južni Ameriki.

»Za vse to pa se moram zahvaliti dobremu Bogu, ki sem se nanj vedno obračal, pridnosti, solidnosti in poštenju, zmernosti in srečnemu zakonskemu življenju,« je končal svoja pripovedovanja. V rojstnem mestu pa je dal sezidati veličastno cerkev v čast Materi Božji.

»Kadar mi zjutraj vstajamo, gredo ljudje v Novi Zelandiji šele spat.«

»Hm, kaj tam nimajo policijske ure?«

Senator Borah, predsednik ameriškega odbora za zunanje zadeve. Ob priliki bivanja Lavalu v Ameriki je Borah s svojim izpadom na mirne pogodbe izzval precej senzacije in dobil obenem od Lavalu zasluženo lekcijo.

zastopajo mnenje, da je nujno potrebno čim največ kupovati in izdajati denar, češ, da je z ozirom na sedanjo gospodarsko bedo »nakupovanje« in »izdajanje denarja« naravnost moralna dolžnost vsakega malo bolj premožnega člana človeške družbe.

Taki proglasi in taki nauki so morda potrebni za Anglijo in so najbrže tudi utemeljeni. Tudi pri nas bi bolj premožnim lahko kaj sličnega nasvetovali. Vendar pa je takih srečnežev bore malo; velika večina ljudstva ni primorana samo na štednjo, marveč na pomanjkanje. Kako slednjemu odpo-moči, o tem pa ti visoki gospodje in učenjaki ne razmišljajo.

Dobre zveze.

»Moja zaročenka je v zvezi z najboljšimi rodbinami v mestu.«

»Ah! Ni mogoče!«

»Pa je; ona je uradnica na telefonski centrali.«

General Smuts, bivši predsednik južnoafriških zveznih držav in znani voditelj Burov biva v Berlinu. On stoji na čelu pokreta za spremembo mirovnih pogojev in so ga Nemci sedaj sprejeli z velikimi častmi.

Fotoamaterji!

Vse fotopotrebščine dobite v

Jugoslovanski knjigarni
v Ljubljani

Zahtevajte cenik!

Milijoni

in milijoni ljudi uporabljajo

že nad trideset let

po spodaj navedenih navodilih

Levja-Mentol-Droždjenko

**In blagoslovila
njen neprecenljiv
cudezni učinek**

Pri revmatizmu trganju istu: boleča mesta vdrgniti.

Pri zobobolu: desno vdrgniti in ustno duplino izpirati, grgrati.

Pri glavobolu, nervoznosti, pomanjkanju spanja: čelo in celo telo vdrgniti, ter vzeti zvečer pred počitkom mlačno kopel s dodatkom Levje-Mentol-Droždjenke.

Pri utrujenosti: masirati celotno telo.

Pri želodčnih boleznih: 10 kapljic na košček sladkorja.

Pri izpadanju las in prhlju: masirati glave.

Kot zobna veča itd.

Pri potanju pod pazduho, nog rok ali celotnega telesa naj se potegne deli zjutraj in zvečer izmivajo.

Levja-Mentol-Droždjenka

je prava samo v tu odtisnjeni in plombrani ORIGINALNI STEKLENIČI

Zahtevajte izrecno

Levjo-Mentol Droždjenko

ter odločno zavrnite vsako nadomestilo.

Levja-Mentol-Droždjenka

se dobi v vsaki drogeriji, lekarni in boljši trgovini po 10—, 20— in 50— Din. Pazite se pred ponaredbami.

Centralni biro:

LAVLJA MENTOL-DROŽDZENKA

Zagreb, Marulićev trg 5. — Telefon: 73-52

Jugoslovanske dukate

male in velike, a likom Nj. V. Nj. V. kralja in kraljice izdeluje in prodaja pooblaščen

kovnica

Beograd, Vojvode Mišića 43 (Topčiderski drum).
Dukati imajo vrednost zlata karatov 23,66, t. j. 986/1000 in so opremljeni z državnim žigom. Dukati se dobe v vseh bankah in menjalnicah. Kovnica kupuje avstrijske dukate žigosane in nežigosane ter jih plača po Din 37-50 gram.

Naročajte „Slovenca“!

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-30 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iscejo

Služkinja

z dobrimi večletnimi spretnostmi, vajena vsakega dela — kakor tudi gospodinjstva, išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.703.

Vizbodobne

Čevlarski vajenec

22 sprejme z vso oskrbo v hiši. — Rozman Ivan, Primskovo pri Kranju.

Služkinja

pridna in poštena, ki je večja tudi nekoliko kuhanja, se sprejme. Plačilo po dogovoru. — Ponudbe pod šifro »Služkinja« št. 12.551 na upravo »Slovenca«.

Trg. učenca ali učenko

sprejme boljša delikatesa in specerijske trgovine v Ljubljani. Vsa oskrba pri starših. Naslov v upravi »Slovenca« pod 12.565.

Mizar. pomočnik

dobro delavec, se sprejme pri Juriju Kobale, str. mizarstvo v Sl. Bistrici.

Sprejem

pridnega, poštenega učenca v manufakturno trgovino. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kranj«, št. 12.700.

Učenka

za strojno pletenje se takoj sprejme. Ana Zavec, Trebnje.

Pouk

Čamernikova

šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesionirana. Prospekt št. 16 zastoji. Pišite ponj!

Učenkam pletiljam

brezplačen pouk, če si nabavijo pri nas pletilni s. o. j. »Tehna« družba, Ljubljana, Mestni trg 25/1.

Vnajem

Pisarni

Tri-, dvosobne pisarne v palači Ljubljanske kreditne banke na razpolago s 1. novembrom t. l. Reflektanti določeno pojasnila v upravi Ljubljanske kreditne banke.

Citajte in širite

»Slovenca«!

Stanovanja

Sobo s kuhinjo

oddam mirni stranki. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.705.

Porestva

Načrte za stavbe

izvršujem pod ugodnimi pogoji. Ponudbe pod »Inženier« na upravo »Slovenca« št. 11.713.

Lepe gozdne parcele

na Rožniku poceni na prodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod 12.565.

Novo hišo

z malim vrtom, 7 minut od postaje, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.690.

Za restavracijo

gostilno, hotel in kavarno, kakor tudi za kino, prodam veliko 15 let davka prosto enonadstropno zgradbo, ki leži na najpomembnejši točki Zagreba tik tramvajске postaje. Ta ogromna zelo solidno zgrajena enonadstropna zgradba ima danes štiri velike industrijske dvorane z vsemi potrebnimi upravnimi prostori in kate-tere objekt se da z malimi adaptacijskimi stroški preurediti v moderno restavracijsko-kavarniško in hotelsko podjetje, kakršno v tej mestni okolici v splošnem ne obstoji, m bi bilo zato absolutno prvovrstno rentabilno. Sedanje dvorane in stranski prostori zavzemajo 1.200 m² prostora, a je poleg tega še 400 m² prostega dvorišča in vrta. Pred hišo je ogromna pasaža in promet, a za hišo velik prazen prostor za poletno teraso. — Vse informacije daje Poslovnica M. S. Pavlečević, Ilica 144, pritičje.

Lepe stavbene parcele

pod Rožnikom po ugodni ceni naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.565.

Kupimo

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6. II. nadstr.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Kupimo

vsako množino prvovrstnih zimskih zlahnih

jabolk

samo vagonске množine proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe prosimo brezpogojno z navedbo skrajne cene franko vagon nakladalna postaja na Štajersko sadjarsko zadrugo v Mariboru, Miklošičeva 2.

Rolet izložbo

tridelno, kupim. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.701.

Kupimo jabolka

vsako množino lepih in zdravih pojačarjev, samo vagonске množine proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe prosimo brezpogojno z navedbo skrajne cene franko vagon nakladalna postaja na Štajersko sadjarsko zadrugo, Maribor, Miklošičeva 2.

Prodamo

Čevlarski stroj

nov, znam »Pfaff«, prodam iz proste roke z vsem čevlarskim orodjem po jako ugodni ceni. — Andrej Fink, Podturen 26 pošta Toplice pri Novem mestu.

Peč

trajnogoreča, za velike lokale, do 900 m² ogrevanja, malo rabljena, prav ceno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.614.

Asparagos

3 m dolg, ca 1 m širok, zelo košat, prav posebna dekoracija za salone, verando ali veliko sobo se prodaja. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Novem mestu pod »Asparagos«.

Stoje

popolnoma uporabne ter brezhibne, radi preureditve obrata prodam po najnižji ceni, in sicer: 8/40 po 650 Din, 8/50 po 1300 Din, 8 po 1500 Din. Izvolite si osebno ogledati, gotovo boste našli stroj, ki bo za Vašo uporabo, tako za izdelovanje nogavic, kakor vseh drugih pletenih predmetov. — Pišite na naslov: Kati Vajt, Celje.

Seno

sladko, suho, prodam. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12.617.

Pozor lesna industrija!

Avtomatska stružnica, fabrikat Kirchner, nova, za izdelovanje najraznovrstnejših struženih predmetov, ugodno naprodaj! O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 11.

Pozor!

1 Peugeot motocikl 3.600 Din, 1 Indian Scout motocikl 6.000 Din, 1 BSA 500 ccm motocikl 7.500 Din, 1 AJS 500 ccm motocikl solo, 1 AJS 500 ccm OHV motocikl s priklopcem, skuter nov, radi nabave avtomobila priložnostni nakup! O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 11.

Obrt

Koruzo za krmo

oddaja naiceneje veletrgovina Lita in moka A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24

Soboslikarska in pleskarska

dela z namovejšimi vzorci točno in solidno pod garancijo izvršuje

J. Hlebs

družba z. o. z. LJUBLJANA Sv. Petra 33

Je izredne važnosti, da stalno zasledujete gospodarska in druga poročila v dnevniku »Slovenca« in pregledate tudi njegov oglasni del. Trgovcu in obrtniku, pa tudi poljedelcu je najboljši svetovalec »Slovenec«. Naroča se pri upravi v Ljubljani ali pri njenih podružnicah in zastopstvih

Družinska pratika 1932

se že dobi v vseh knjigarnah in trgovinah Slovenije! Segajte po njej!

Zahvala

Ob izgubi predrage hčerke in sestre

Marije

kateri je bilo usojeno, da jo je Vsemogočni poklical k sebi v najlepši dobi življenja, izrekamo tem potom vsem tistim, ki so ob tej priliki izkazali sočustvo, posebno pa preblagi gospe baronici od Sv. Katarine pri Trziču za njeno požrtvovalnost, najlepšo zahvalo.

Sv. Ana pri Trziču, 24. oktobra 1931.

RODBINA OGRISOVA.

ZAHVALA. Ob nenadni smrti našega nepozabnega

MARTINA ZELIČ

posestnika in železniškega sprevednika

ki se je v službi dne 23. oktobra 1931 na postaji Rajhenburg smrtno ponesrečil, smo našli v teh težkih časih toliko sočutja, da se vsakemu posebej ni moglo zahvaliti. Naj bo izrečena na tem mestu javna zahvala, pred vsem prečistiti duhovščini iz Rajhenburga za spremstvo do vlaka, nadalje za človekoljubno postopanje gospoda postajenačelnika v Rajhenburgu, kateri je ob tej priliki mnogo več storil kot zahteva dolžnost, nadalje prečistiti duhovščini iz Laškega, predvsem msgr. g. dr. Francu Kruljcu, za njegov vsem srce segajoči nagrobni govor, nadalje železničarski godbi iz Zidanega mostu, g. prometnemu šefu iz Zid. mostu, ter g. postajenačelnikom in uradnikom iz Zid. mostu in postaje Laško, nadalje vsem njegovim stanovskim tovarišem železničarjem, za častno udeležbo prebivalstva nadžupnije Laško in sploh vsem, ki ste se nas ob teh bridkih časih spomnili na ta ali na drug način. Rajnega Martina priporočamo v molitve.

Laško, dne 25. oktobra 1931.

Zalujoča žena z otroci, družine Zelič, Urnkar in sorodniki.

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

Admanat in Empeto sta ga bila pustila na razpotju, da ne bi zgrešili kraljčine, ako bi se vrnila po drugi poti, medtem ko sta ji sledila onadva ontod, kakor jim je povedala Kara, da je šla. Podila sta konja ko še nikdar v življenju, ne meneč se za zavijanje volka, ki se je oglašal v lesu, in ne za godrnjavega medveda, ki sta ga iznenadila na njegovi zgodnji poti, da je obstal, zamrmral in krenil v drugo smer, kjer bi ga nihče ne motil.

Kaj bi napravila Ena, če bi ji prišel nasproti tak kosmatec? Po prvi pšici bi ji ne nastavljal srca kakor oni Katmel, o katerem si mi pravil,« je dejal Empeto, ki je mislil na medveda, ko sta ga imela že dolgo za seboj, da sta se pomirila celo konja in se hotela spočiti, kar sta pokazala z umirjenim korakom.

»Ne kliči nesreče!« ga je zavrnil Admanat. »Ali ne veš, da se rado, prerado zgodi, o čemer človek govori in česar se boji? Saj sem imel tudi jaz tako misel, a sem rajši besedo požrl, ko mi je bila že na koncu jezika, da bi ti jo povedal.«

»Kaj deš, ali jo dobiva?« je hotel Empeto popraviti svoje vprašanje.

»Če je ne dobiva, morava dobiti vsaj sled za njo! Prej se ne vrnem. Ne da bi se bal kraljeve jeze in kazni, ne! Samo zato se ne vrnem, ker hočem jasnosti in gotovosti. Če bi šlo vse, kakor bi moralo

iti, bi morala biti Ena že doma ali vsaj srečati bi jo morala. Nekaj je vmes, nekaj jo je moralo zadržati!« je odvrnil Admanat.

»Kaj pa, če si je izbrala za povratek drugo pot?« je spet vprašal Empeto.

»Izbrala drugo pot! Ali ni varnejša ta ob kraju gozda! Kdo si bo upal sam ponoči skozi gozd?«

»Ena si upa vse!« je menil Empeto, ki ni več dosi upal, zakaj od morja je vstajala že megla, po čemer je sklepal, da se bliža jutro.

»Res, je, predzna si upa vse, a če bi ubrala ono pot preko Karusadija, bi naju Kran ne pustil islati dalje. Za nama bi že bil, kakor sem mu narčal,« je dejal Admanat in spet pogl konja, da ne bi izgubljal časa s praznim ugibanjem, ki je bilo zgovornemu Empetu tako ljubo.

Admanat je izginil v megli.

»Ne podi tako, drugače izgubiš se mene! Nič vače te ne vidim, samo po topotu morem še za teboj!« je klical Empeto za njim in se jezil nad konjem, ki ni mogel doleteti Admanatovega.

»Pri Belenu, če ne bi šlo za Eno, nak, take ježe ne bi prenesel! Sredi noči, ko bi človek tako lepo spal, pa jezdi mimo volkov in medvedov in zagazi potem še v tako meglo, v kateri samega sebe ne vidiš in se ti zaje do kosti!« je modroval Empeto in bi še tresel sam s seboj svojo nevoljo, a topota ni več slišal in znosil se je nad konjem, ki je moral v besen dir.

»Stoj!« ga je zaustavil iz megle Admanat.

»Čakaj, da pridem do tebe!« mu je odvrnil Empeto in zadržal konja.

Objezdila sta karusadske obronke in prišla na južno stran v ravnino, ki jo je zagrinjala gosta megla,

kakor bi se morje razlilo preko nje in bi sivo valovilo, kolikor sta mogla videti v prvem somraku.

»Poglej!« je pokazal Admanat z roko v meglo, ko je prijezdil Empeto do njega.

Iz megle je rdeče žarelo.

»Kurijo,« je dejal Empeto veselo in že mislil, kako bi bilo prijetno počivati ob ognju in se pogreti.

»Kurijo, seveda kurijo, a to mi povej, kdo? Ali so naši pastirji, ali so Katmel in njegovi, ali je Epulo, o katerem so povedali, da je šel nad Gale? To mi razloži, dragec, in rad te bom imel vse svoje dni!«

»Zdaj se pa jaz izgubim v meglo,« je odvrnil Empeto in skočil s konja. Ti počakaj lepo tukaj. Ako boš zaslišal sokolji žvižg, kar lepo s konjema za mano, sicer pa bom prejkoprej spet tu, da zaokreneva v varnejšo smer. Ali je prav in si zadovoljen?«

»Prav!« je bil Admanat zadovoljen in Empeto je odšel in se izgubil med grmičje, odkoder je bilo slišati, kako si dela med njim pot. Čim bližje je bil ognju, tem oprenejši je bil. Vrgel se je na tla in lezel po vseh štirih v rosnj travi, postajal ob redkih grmih in prisluskoval in oprezoval. Nenadoma je planil izza zadnjega grma, poskočil in zakričal na vse grlo:

»Hooo... Admanat... Hooo!...«

Admanat, ki je nestrno čakal sokoljega žvižga, se je prestrašil in je daleč zaklical tako pogumno, kakor bi imel s seboj oboroženo četo:

»Ali je potreba pomoči? Takoj, takoj!«

»Nič ni treba pomoči, Admanat, naši ljudje so tukaj!«

Admanat se je oddahnil in pogl konja, da bi videl, kake ljudi je iztaknil Empeto.